

ปีที่ 26 ฉบับที่ 9029 วันพุธที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2556 หน้า 5

ศาสตร์ และ ศิลป์ แห่งการปลูกผม

“การปลูกผมมีอะไรซับซ้อนมากกว่า
เพียงแค่การเอารากผมไปใส่”

นายแพทย์ธิดิวัฒน์ วีโรจน์รัชกุล ศัลยแพทย์ปลูกผม Million Hairtransplant center

หุ่นยนต์ปลูกผม ARTAS

อาจถือได้ว่าเป็นหุ่นยนต์ตัวแรกของโลกที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปลูกผม ถูกสร้างขึ้นโดยมีอุปกรณ์เพื่อทำหน้าที่เจาะรากผม อาทิ

- โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นเสมือน “สมอง” ทำหน้าที่อ่าน คัด วิเคราะห์ และทำงานในขั้นตอนเจาะย้ายรากผม สมองนี้จะได้รับการ Upgrade เพิ่มความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา จากการนำข้อมูลเกี่ยวกับรากผม ตำแหน่งของรากผม มาไว้ในหุ่นยนต์
- กล้อง ทำหน้าที่เหมือนตามนุษย์ ในการเจาะรากผมส่วนที่แข็งแรงมาใช้ แพทย์จะโกนผมบริเวณที่มีรากผมแข็งแรง โดยเหลือความยาวของเส้นผมไว้ประมาณ 1 มม. กล้องที่หุ่นยนต์จะจับตำแหน่งรากผม พร้อมคำนวณองศา แล้วทำการเจาะรากผมเมื่อเจาะแล้วจะใช้แรงดูดที่ไม่มากนักดึงรากผมให้ยกตัวขึ้นมาติดหน่อย จากนั้นแพทย์หรือผู้ช่วยจะเก็บรากผมไปทำงานในขั้นตอนต่อไป
- เข็ม เพื่อเจาะรากผม เข็มนี้ถูกจำกัดเรื่องความยาวและความลึกในการเจาะเพื่อให้ความปลอดภัย
- ระบบตรวจจับความเคลื่อนไหว เพื่อตรวจจับความเคลื่อนไหว หากคนไข้ขยับตัว หุ่นยนต์จะพลิกแขนตาม แต่ถ้านคนไข้ขยับตัวมาก หุ่นยนต์จะหยุดการทำงาน

ปัญหา “เส้นผม” ไม่ใช่แค่เรื่องสุขภาพ แต่สำหรับคนจำนวนมากยังหมายถึงปัญหาบุคลิกภาพด้วย จึงไม่น่าแปลกใจที่คนจำนวนมากน้อยพยายามหาวิธีแก้ไขเมื่อภาวะผมร่วง หมดบาง เริ่มขยายวงกว้าง

ด้วยกลไกธรรมชาติของเส้นผมที่มีความซับซ้อน ความพยายามทำให้มีเส้นผมเกิดขึ้นในบริเวณที่ผมหายไปแล้ว หรือ “การปลูกผม” จึงต้องอยู่บนพื้นฐานความรู้ที่ถูกต้อง แกรมเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องบุคลิกภาพ คำตอบจึงไม่จบลงแค่หาวิธีทำให้มีเส้นผมเกิดขึ้น แต่ยังคงคิดถึง “ความลงตัว” ที่จะส่งผลต่ออุปหน้าและบุคลิกภาพโดยรวม

นายแพทย์ธิดิวัฒน์ วีโรจน์รัชกุล ศัลยแพทย์ปลูกผม Million Hairtransplant center ให้ข้อคิดว่า สิ่งที่ต้องเข้าใจให้ถูกต้องคือ การปลูกผมไม่ใช่การเพิ่มจำนวนเส้นผมทั้งหมดในหนังศีรษะของเรา แต่เป็นการทำศัลยกรรมนำรากผมที่มีอยู่มากกระจายปลูกให้มีความหนาแน่นในระดับที่เพียงพอที่จะทำให้อุดตัน

เรื่องไม่ง่ายของการปลูกผม

การที่ภาวะผมร่วงเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ดังนั้นก่อนทำศัลยกรรมปลูกผม แพทย์จึงต้องหาสาเหตุของอาการผมร่วงในคนไข้แต่ละราย เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงจุด เนื่องจากมีในบางกรณีที่ไม่จำเป็นต้องปลูกผม!!

“เราต้องสอบถามประวัติสุขภาพของคนไข้อย่างละเอียด เช่น มีโรคประจำตัวหรือไม่ เคยตรวจสุขภาพมาก่อนไหม ถ้าไม่เคยต้องไปตรวจสุขภาพก่อน หรือบางคนกำลังรักษาด้วยยาเคมี กรณีนี้ผมไม่ได้ร่วงถาวร เมื่อหยุดยาสักพักผมจะขึ้นใหม่ หรือบางคนมีโรคประจำตัวบางอย่าง ถ้ารักษาโรคนั้นได้อาการผมร่วงก็อาจดีขึ้น ขณะที่บางรายมีแผลเป็นจากอุบัติเหตุไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ทำให้บริเวณนั้นไม่มีผม รวมถึงต้องถามประวัติด้านพันธุกรรมในครอบครัว คุณพ่อที่ชาย ฯลฯ มีอาการผมร่วง หมดบาง ด้วยหรือไม่..

...สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราพอคาดหมายสาเหตุการร่วงของเส้นผมได้ว่าเป็นแบบไหน แม้ไม่สามารถคัดกรองได้ 100% แต่ก็ช่วยให้คัดกรองได้บางส่วน”

(ต่อด้านหลัง)

ศาสตร์แห่งการปลูกผม

จากประสบการณ์ คุณหมอกล่าวว่า คนใช้ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มาปรึกษาเรื่องผมหายไปแล้ว รักษาด้วยยากี่ไม่หาย บางบริเวณผมร่วงจนเป็นผิวหนังเปล่าๆ ไม่มี รากผมแล้ว ดังนั้นทั้งกินยา ทายา ทำพริตเมนต์อย่างไร ผมก็ไม่ขึ้น คนที่เขากังวลเรื่องบุคลิกภาพก็จะพยายามทำให้บริเวณนั้นมีผมขึ้นมาใหม่ ในกรณีนี้เทคโนโลยีการแพทย์ที่ทำได้คือ การย้ายรากผมที่ยังแข็งแรงมาปลูกในบริเวณที่ไม่มีผม

เทคนิคนี้เรียกว่า "Follicular Unit Transplantation" เป็นการย้ายรากผมที่แข็งแรงของคนใช้เองมาปลูกในบริเวณที่ไม่มีผมแล้ว นำรากผมมาปลูกทีละกอ ซึ่งเส้นผมที่ขึ้นใหม่จะเป็นเส้นผมธรรมชาติ

"การศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วรากผมที่แข็งแรงมักอยู่บริเวณด้านหลังศีรษะ ซึ่งแพทย์ก็ต้องประเมินก่อนว่าจะทำได้หรือไม่ โดยต้องดูว่าบริเวณที่มีปัญหานั้นเป็นพื้นที่ค่อนข้างใหญ่หรือไม่? รากผมที่เหลืออยู่มีความแข็งแรงเพียงพอและมีจำนวนมากพอที่จะย้ายมาปลูกหรือไม่? จึงไม่ใช่ว่าทุกคนจะทำได้หมด"

เทคนิค "Follicular Unit Transplantation" ยังแบ่งได้เป็น 2 วิธี.. **วิธีแรก** เป็นการผ่าตัดบริเวณที่มีรากผมแข็งแรง นำขึ้นหนึ่งศีรษะออกมาแล้วจึงค่อยมาแยกรากผม เรียกย่อๆ ว่าวิธี **FUT**

วิธีที่ 2 ใช้การเจาะ ไม่ต้องผ่าตัด โดยจะใช้เครื่องมือเจาะเก็บรากผมออกมาทีละราก เรียกย่อๆ ว่า **FUE**

ตัวเลขมหัศจรรย์

รอบ "เส้นผม"

100,000-150,000 ราก คือจำนวนรากผมที่อยู่ในศีรษะของเรา เส้นผมจะก่อตัวขึ้นในรากผม (Hair Follicle) แล้วเติบโตเป็นวงจรต่อเนื่องใน 1 รากผม อาจมีเส้นผมตั้งแต่ 1-5 เส้น

1/4 ถึง 1/2 นิ้วต่อเดือน คืออัตราการงอกปกติของเส้นผม

3 ช่วง คือวงจรการเติบโตของเส้นผม เริ่มจาก **ช่วงการงอก (Anagen)** รากผมจะสร้างเส้นผมงอกออกมา ช่วงนี้มีเวลาประมาณ 2-8 ปี **ช่วงถดถอย (Catagen)** รากผมจะเสื่อมลง ช่วงนี้ประมาณ 2-4 สัปดาห์ แล้วเข้าสู่ **ช่วงพัก (Telogen)** รากผมจะหยุดพักราว 2-4 เดือน

จากนั้นเริ่มสร้างเส้นผมรุ่นใหม่ เส้นผมใหม่จะผลัดเส้นผมเก่าที่ตายแล้วให้หลุดออกไป

คนที่หนึ่งศีรษะสุขภาพดี ไม่มีปัจจัยทำให้ผมร่วงจะมีรากผมราว 10% ที่อยู่ในช่วงพัก (Telogen) วงจรการเติบโตของเส้นผม ได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรม โรค ยา และปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลทำให้ผมร่วงมากกว่าปกติได้

50-100 เส้น คืออัตราปกติที่เส้นผมร่วงต่อวัน

ซึ่งแม้ทั้ง 2 วิธีจะได้รับการยอมรับและใช้กันอยู่ทั่วโลก.. แต่ก็ไม่มีวิธีใดดีอย่างไรข้อดี

"ทั้ง 2 วิธีมีข้อดี-ข้อเสียแตกต่างกัน การปลูกผมด้วยวิธีผ่าตัด (FUT) พัฒนามาก่อน เป็นวิธีมาตรฐานที่ทั่วโลกทำอยู่ ส่วนวิธีเจาะเอารากผม (FUE) ได้รับการพัฒนาในช่วงระยะหลังและได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะหลายคนกลัวผ่าตัด เทคนิคการเจาะรากผมออกมาปลูกจึงตอบโจทย์นี้

..แต่ก็ใช่ว่ากลัวผ่าตัดแล้วจะเสียมารยาทใช้วิธีเจาะรากผมได้ทุกคน ก็ไม่ใช่อย่างนั้นอีก ต้องดูข้อจำกัดของคนใช้เองด้วย เช่น ถ้าไม่มีผมเพราะมีแผลเป็น ปัญหาคือบริเวณแผลเป็นจะมีเส้นเลือดมาเลี้ยงน้อย โอกาสปลูกผมให้ขึ้นจึงมีน้อยมาก ก็ต้องใช้วิธีผ่าตัดเพื่อดึงหนังศีรษะส่วนที่มีผมให้มาชิดติดกัน

..ส่วนคนที่เลือกวิธีเจาะรากผมก็ต้องทราบว่าการเจาะย้ายรากผม จะต้องโกนผม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ชายจะยอมรับการโกนผมได้มากกว่าผู้หญิง"

พัฒนาสู่ "หุ่นยนต์ปลูกผม"

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ศัลยกรรมการปลูกผมพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ล่าสุดมีการสร้าง "หุ่นยนต์ปลูกผม"

"ในกรณีการเจาะรากผม (FUE) เครื่องมือที่ใช้เจาะรากผมมีหลายอย่าง แต่ที่ผ่านมายังต้องให้แพทย์ทำหน้าที่เจาะ ซึ่งพบว่า การเจาะโดยคนจะมีเปอร์เซ็นต์ของ Human Error ทำให้รากผมถูกตัดขาดค่อนข้างเยอะ เช่น คนใช้บางรายต้องทำปริมาณมาก ใช้เวลานาน "กราฟ" (หมายถึง ส่วนที่ทำการเจาะรากผมออกมา) แรกๆ ก็ได้รากผมสวย แต่กราฟหลังๆ คนเจาะเริ่มล้า โอกาสตัดรากผมขาดมีสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงมีการพัฒนาหุ่นยนต์มาช่วยทำหน้าที่ในการเจาะ"

หุ่นยนต์ที่ว่านี้คือ หุ่นยนต์ ARTAS พัฒนาขึ้นจากการทำงานร่วมกันของนักวิทยาศาสตร์ที่ประดิษฐ์หุ่นยนต์ทางการแพทย์ และแพทย์ที่ทำศัลยกรรมการปลูกผมมาเป็นเวลานาน ช่วยกันประสานองค์ความรู้เพื่อพัฒนาหุ่นยนต์ที่ทำหน้าที่เจาะรากผมแทนมนุษย์ มีจุดประสงค์เพื่อช่วยผ่อนแรงให้แพทย์ไม่ต้องลำบาก ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เจาะรากผมได้เร็วขึ้น ทำ

จำนวนกราฟในการปลูกได้มากขึ้น หุ่นยนต์นี้ได้รับการรับรองจากสำนักงานอาหารและยา (FDA) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งขณะนี้ให้การรับรองเฉพาะการนำไปใช้เจาะรากผมผู้ชาย ส่วนการใช้กับการเจาะรากผมผู้หญิง อยู่ในขั้นตอนที่กำลังทดสอบ

อย่างไรก็ตาม คุณหมอให้ข้อคิดว่าหุ่นยนต์ถูกนำมาช่วยในขั้นตอนการเจาะรากผมเท่านั้น จึงไม่ยากให้เล็งผลเลิศว่าถ้าใช้หุ่นยนต์แล้วการปลูกผมต้องได้ผลดี 100% เพราะความสำเร็จในการปลูกผมยังมีปัจจัยอีกมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง

รับมือกับความคาดหวัง

ความคาดหวังของคนที่ตัดสินใจปลูกผม เป็นแง่ลบที่ไม้อาจมองข้าม คุณหมอให้ความเห็นว่า การปลูกผมเป็นศาสตร์ของศัลยกรรมความงามแบบหนึ่ง แต่ไม่เหมือนทำจมูก ทำหน้าอก ที่ทำแล้วเห็นผลเลย เพราะการปลูกผมต้องใช้เวลา อีกทั้งเป็นการนำรากผมของคนไข้เองมาใช้ ดังนั้นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับสุขภาพของคนไข้เองด้วย

“การปลูกผมมีอะไรซับซ้อนมากกว่าเพียงแค่การเอารากผมไปใส่ นอกจากสุขภาพพื้นฐานของ

คนไข้แล้ว ทีมที่ทำศัลยกรรมปลูกผมก็ต้องมีความชำนาญสูง เพราะรากผมถ้านำออกมาจนเกินไป มันก็มีโอกาสตาย กราฟซาก็มีโอกาสทำให้ผมที่ปลูกไม่ขึ้น แม้แต่การเจาะรากผม เจาะมากเกินไป เจาะน้อยไป ทำเร็ว ทำช้า เหล่านี้ก็มีผลทั้งหมด รวมทั้งหลังการปลูกผมคนไข้ก็ต้องดูแลตัวเองอย่างดี”

เมื่อการปลูกผมก็คือแผลผ่าตัด หลังการปลูกผมคนไข้จึงต้องดูแลไม่ให้ติดเชื้อและไม่ร่วง อาทิ การใช้ยาป้องกันการติดเชื้อ การดูแลตัวเอง ไม่ออก

ไปอยู่ในที่ๆ มีฝุ่นละอองมาก ไม่เกา การสระผมอย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้ผมที่ปลูกไว้หลุดง่าย

“ผมที่ปลูกไปใหม่ๆ ไม่ใช่ว่าปลูกปุ๊บติดทันที ต้องใช้เวลาสัก 2 สัปดาห์ ผมที่ปลูกจึงจะติดสนิท ดังนั้นถ้าช่วงแรกที่ทำไป ตัวกราฟเกิดหลุด เสียหาย โอกาสที่ผมบริเวณนั้นจะไม่ขึ้นก็มี แต่ถ้าดูแลตัวเองในช่วง 2 สัปดาห์แรกได้ดี โอกาสที่ผมจะขึ้นได้ค่อนข้างดีจะมีมาก ใช้เวลา 3-4 เดือน ผมใหม่จะเริ่มขึ้นมาเป็นเส้นผมธรรมชาติ”

ศิลปะแห่งการปลูกผม

การที่ “เส้นผม” ซ้ำมโซนไปอยู่ในใหม่คนบุคลิกภาพ ทำให้การปลูกผมไม่อาจคิดเพียงแค่หาวิธีทำให้ผมขึ้นได้ แต่ต้องคิดด้วยว่า ทำแล้วดูดีกว่าเดิม หรือแยกว่าเดิม!

“การปลูกผมเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เราจึงต้องดูภาพรวมทั้งหมด ดูความสัมพันธ์ของจุดอ้างอิงบนใบหน้า ทำแล้วต้องสัมพันธ์กัน ดูไม่ผิดปกติ เช่น คนไข้บางคนพื้นที่ที่มีปัญหาไหมโหฬารเลย แต่อยากปลูกน้อยๆ เราก็บอกว่าไม่ได้ ถ้าปลูกออกมาแล้วผมขึ้นหอมแหมม จะดูไม่ดี

..หรือบางคนต้องการให้วาดแนวผมใหม่ที่ไม่ใช่แนวผมตามธรรมชาติ อย่างนี้ปลูกผมแล้วเขาอาจดูเป็นตุ๊กตา เราก็จะไม่ทำให้ แม้ทางเทคนิคจะทำได้ก็ตาม คือบางทีคนไข้ก็มองว่าถ้าทำแบบนี้แล้วจะออกมาเป็นอย่างไร อย่างกรณีที่เราทำ ก่อนทำเราจะวาดแนวผมให้คนไข้ดู ถ้าต้องการปรับ จะปรับได้แค่ไหน มีตัวอย่างของกลุ่มสตรีข้ามเพศที่ต้องการเปลี่ยนแนวผมให้เป็นแบบผู้หญิง เพราะโดยธรรมชาติเขามีแนวผมแบบผู้ชาย หรือผู้หญิงบางคนมีหน้าผากกว้างเหมือนผู้ชาย ก็ต้องการทำให้ดูดีขึ้น”

หาข้อมูลก่อนตัดสินใจ

เมื่อการปลูกผมเป็นเรื่องซับซ้อน ผู้ต้องการปลูกผมจึงควรหาข้อมูลก่อนการตัดสินใจ ซึ่งการมีข้อมูลยังทำให้สามารถขอคำปรึกษาจากแพทย์ได้ดียิ่งขึ้น

“การปลูกผมเป็นเรื่องยากทั้งสำหรับคนทำและคนไข้ ผู้ที่เส้นผมมีปัญหาจึงควรหาความรู้ที่ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลที่เป็นทางการ การอ่านจากฟอรัมหรือเว็บไซต์ที่เขาคุยกันก็อาจได้ข้อมูลระดับหนึ่ง แต่นั่นยังไม่ใช่ความรู้แท้ๆ เป็นเพียงประสบการณ์ที่ดีและไม่ดีของแต่ละคนทีไปทำมา

ผมแนะนำว่าควรหาความรู้ที่เป็นวิชาการด้านการปลูกผมจริงๆ เช่น ในเว็บไซต์ที่เป็นทางการ เรื่องศัลยกรรมปลูกผม จะทำให้เข้าใจข้อดี ข้อเสีย ปัจจุบันที่มีผลต่อความสำเร็จ การเตรียมตัว ฯลฯ เพราะถ้าไม่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อก็จะเข้าใจผิดๆ ถูกๆ เช่น บางคนไปกินฮอร์โมนชนิดหนึ่งโดยคิดว่าช่วยให้ผมขึ้น แต่ในทางการแพทย์ ฮอร์โมนชนิดนี้กินแล้วทำให้ผมร่วง หรือบางคนกินยาลดความดันในปริมาณที่สูงมากๆ โดยไม่ปรึกษาแพทย์ อันตรายมาก”

ที่สำคัญพอๆ กับการหาความรู้ที่ถูกต้อง คุณหมอย้ำว่าเราต้องไม่สร้างความคาดหวังที่เกินจริง

“ในการปลูกผม ไม่มีเครื่องมือตัวใดในโลกที่ดีที่สุด และไม่มีคลินิกใดในโลกหรือหมอคนใดในโลกที่ปลูกผมแล้วสำเร็จ 100% คลินิกที่บอกว่าทำสำเร็จ 100% ผมบอกเลยว่าไม่ใช่ คนไข้ต้องระวังตรงนี้ เพราะปัจจุบันที่มีผลต่อการปลูกผมมันมีเยอะมาก เช่น บางคนเป็นภูมิต้านทานทำลายรากผมตัวเองโดยไม่เคยรู้มาก่อน แพทย์และคนไข้ต้องคุยกันให้เข้าใจก่อนว่า มันมีโอกาสเกิดอะไรขึ้นบ้าง การทำศัลยกรรมปลูกผมต้องคุยกันอย่างจริงจังบนพื้นฐานความรู้ที่ถูกต้อง ไม่สร้างคาดหวังที่เกินจริงครับ”

คำถาม ยอดฮิต

บุหรี แอลกอฮอล์ มีผลต่อการปลูกผมหรือไม่?

“คนที่สูบบุหรี่ โอกาสจะได้รับผลสำเร็จจากการทำศัลยกรรมทุกชนิดจะน้อยลง เพราะบุหรีทำให้เส้นเลือดหดตัว เมื่อปลูกผม รากผมที่ย้ายไปปลูกใหม่ยังไม่มีเส้นเลือดมาเลี้ยง ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 3 วันจึงจะสร้างเส้นเลือดขึ้นมา ถ้าคนใช้สูบบุหรี่ เส้นเลือดจะหดตัว รากผมจึงได้รับสารอาหาร น้ำ ออกซิเจนน้อยลง โอกาสที่รากผมจะตายจึงมีสูง แต่ถ้าหยุดสูบบุหรี่ รากผมจะดีขึ้นมาก และเพื่อให้ได้ผลดี ก่อนปลูกผมก็ควรหยุดบุหรีด้วย เพราะบุหรีมีผลอยู่นานพอสมควร”

ส่วนแอลกอฮอล์ ทำให้เลือดออกง่าย มีการบวม ผ่าตัดยากขึ้น คนที่ดื่มแอลกอฮอล์มากหรือดื่มบ่อย ยังทำให้การทานยาที่จำเป็นร่วมกันไม่ค่อยได้ผล เพราะแอลกอฮอล์ทำให้ตับทำงานมากขึ้นเพื่อทำลายฤทธิ์แอลกอฮอล์ ขณะที่ยาป้องกันผมร่วงก็ต้องการใช้ตับในการเปลี่ยนให้ยาออกฤทธิ์ทำงานได้เช่นกัน ดังนั้น ถ้าตับวุ่นอยู่กับการเปลี่ยนแอลกอฮอล์ให้ไม่มีพิษ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนยาให้ทำงานได้ก็จะลดลง”

ปลูกผมแล้วต้องกินยาต่อหรือไม่?

“เรื่องนี้ต้องแยก “การปลูกผม” กับ “การรักษาผมร่วง” เป็นคนละเรื่องกัน ปลูกผมคือศัลยกรรม ความงาม แต่ผมร่วงเป็นภาวะของตัวคนไข้ ซึ่งการปลูกผมไม่ใช่การหยุดผมร่วง ตัวคนไข้เองก็ยังมีภาวะผมร่วงอยู่ ดังนั้นการรักษาภาวะผมร่วงก็ยังคงเป็นเรื่องการใช้ยา ซึ่งเราจะทำควบคู่ไป แต่การใช้ยาควรต้องได้รับคำแนะนำจากแพทย์ ทุกวันนี้นักท้วงคือการพยายามใช้เอง ปรับลด-เพิ่มขนาดยาเอง โดยไม่ปรึกษาแพทย์ ซึ่งอันตรายมาก”

การปลูกผม สามารถทำให้งบในครั้งเดียว หรือต้องทำหลายครั้ง?

“จำนวนครั้งในการปลูกผม ขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ต้องการปลูกผม ถ้าพื้นที่ใหญ่ก็อาจต้องทำหลายครั้ง ถ้าพื้นที่เล็กทำครั้งเดียวก็จบได้ แต่ไม่ว่าจะทำกี่ครั้ง หลังปลูกผม คนไข้ต้องดูแลตัวเองอย่างถูกต้องครับ”